

**ХАУЪРД ЛЪВКРАФТ, ЕЛИЗАБЕТ
БЪРКЛИ
ПЪЛЗЯЩИЯТ ХАОС**

Превод от английски: Даниел Георгиев, —

chitanka.info

Много се е писало за удоволствията и болките от опиума. Опияненията и ужасите на Де Куинси и изкуственият рай на Белведере са запазени и обвити с изкуство, което ги прави безсмъртни. А света знае много добре красотата, ужаса и мистерията на тези мрачни места, в които се пренася вдъхновения мечтател. Но колкото много е изказано, никой човек все още не се е осмелил да намекне за природата на призраците открити, по този начин на ума или да загатне за посоката на нечутите пътища по чиито богато украсен и екзотичен курс се отправя толкова неустойимо съучастника на дрогата. Де Куинси се извличаше в Азия, тази земя гъмжаща от тъмни сенки, чиято потайна античност е толкова внушителна, че безкрайната възраст на фамилията и името побеждава чувството за младост у индивида, но подалеч от това той не би се осмелил да отиде. Тези които са се осмелявали рядко са се завръщали, а ако са успявали, се завръщали укротени или напълно луди. Веднъж взех опиум — по време на чумавата година, когато лекарите се опитваха да умъртвят агониите, неуспели да ги излекуват. Беше свръхдоза — моят лекар бе капнал от ужас и изтощение.

И аз всъщност отпътувах доста надалеч. Накрая се върнах и оживях, но нощите ми се изпълниха със странни спомени и аз повече не разреших на никой доктор да ми дава отново опиум.

Болката и пулсирането в главата ми беше напълно нетърпимо, когато ми предписаха лекарството, за бъдещето, за което не ме бе грижа. Да избягам, дали чрез лекарство, безсъзнание или смърт това бе всичко, което ме интересуваше. Бях отчасти в делириум, така че е трудно да поставя точния момент на промяна, но мисля, че ефектът трябва да беше подействал малко преди прекратеното биене да бъде болезнено. Както казах беше свръх доза така че реакциите ми са били вероятно далеч от нормалното. Чувството за падане, любопитно отдалечаващо ме от идеята за гравитация и посока, беше величествено. Въпреки че там имаше допълнително впечатление за невиждани тълпи в неизброимо изобилие.

Тълпи от безкрайно различна природа, но всички малко или много свързани с мен. Понякога ми се струваше, че падам, след това като че ли вселената или вековете падаха след мен. Внезапно болката ми отмина и аз започнах да асоциирам биенето по-скоро с външна

отколкото с вътрешна сила. Пропадането също отмина, отстъпвайки място на тревожна, временна отпочиналост.

И когато се заслушах внимателно, си въобразих, че биенето идва от обширното, загадъчно море, когато неговите зловещо огромни вълни откъсват част от обезлюденият бряг в буря с гигантска мощ. След това отворих очи.

За момент обкръжението ми изглеждаше объркващо, като прожектиран образ безнадеждно извън фокус. Но постепенно осъзнах моето самотно присъствие в странна и красива стая осветена от много прозорци. Не можах да оформя идея за точната природа на стаята заради това, мислите ми бяха все още объркани, но забелязах пъстри мъхнати килимчета и завеси, сложно моделирани маси, столове, дивани и кресла, и деликатни вази и орнаменти, които носеха усещане за екзотичност без да бъдат непременно чужди. Забелязах тези неща, въпреки че не бяха за дълго приоритетни в ума ми. Бавно но безжалостно пълзящо в моето съзнание и надделяващо над всяко друго впечатление настъпи замайващият страх от непознатото. Страх по-голям от всичко, защото не можех да си го обясня, отнасящ се до потайно приближаваща се лудост, не смърт, но нещо безименно, нечуто, нещо неопишимо, по-призрачно и по-отблъскващо.

Разбрах, че прекият символ и възбудител на моя страх е потайното пулсиране, чието постоянно ехтене туптеше подлудяващо право в моя изтощен мозък. Струваше ми се, че идва от точка извън и под зданието, в което се намирах, и го свързвах с най-ужасяващите образи на ума. Чувствах, че някаква отвратителна сцена или обект дебне отвъд окичените с коприна стени и се отдръпва с ужас от сиянието през сводестите покрити с решетки прозорци, които бяха отворени толкова смущаващо близо. Забелязвайки капациите прикрепени към тези прозорци, аз ги затворих всичките отвръщайки поглед от екстериора, докато го правех. След това, сдобивайки се с кремък и стомана, които намерих на една от малките маси, запалих множеството свещи почиващи до стените в старинни арабски свещници. Допълнителното чувство за сигурност идващо от затворените капаци и изкуствената светлина успокои нервите ми до някаква степен, но не можех да заглуша монотонното пулсиране. Сега след като бях по спокоен, звукът стана толкова забележителен, колкото бе изпълнен със страх, и аз почувствах противоречиво желание да

потърся навън неговият източник въпреки моето все още мощно свиване. Отваряйки завесата на врата от страна на стаята най-близка до пулсирането, видях малък и богато драпиран коридор завършващ с врата и голям прозорец с балкон. Бях неустойимо привлечен към този прозорец, въпреки че моите неопределени представи ме дърпаха еднакво назад. Когато се доближих можах да видя хаотичен водовъртеж в далечината. След това, след като го достигнах и се огледах на всички страни, изумителната картина на моето обкръжение избухна срещу мен с пълна и опустошаваща сила.

Видях гледка, каквато никога преди това не бях виждал, и която никой жив човек не може да види защитен в делириума на треската или пъкълът на опиума. Сградата стоеше върху тесен нос земя — или което беше сега тесен нос земя — почти на 100 метра над наскоро бушувал кипящ луд водовъртеж. От двете страни на къщата имаше наскоро отсечена избеляла пропаст от червена пръст, докато пред мен потайните вълни все още се биеха страховито, изяждайки земята с ужасяваща монотонност и умисъл. На миля или по-далеч се извисяваха и падаха заплашително вълни най-малко 15 метра високи, и на отдалечения хоризонт сатанинско черно облаци с фантастични очертания си почиваха и висяха като болнави лешояди. Вълните бяха тъмно лилави, почти черни, сграбчили отдръпващата се червена кал по брега, като страшни, алчни ръце. Не можех но чувствах, че някакъв опасен морски ум бе обявил война за унищожение срещу цялата солидна земя, може би подтикнат от ядосаното небе.

Съвземайки се най-после от вцепенението, в което ме бе захвърлил този неестествен спектакъл, осъзнах, че моята реална физическа опасност бе остра. Дори докато гледах втренчено, брегът бе изгубил доста метри и не след дълго къщата щеше да падне погребана в отвратителната яма на бичуващите вълни. След което побързах към срещуположната страна на зданието и откривайки врата, преминах веднага, заключвайки я след мен с любопитен ключ, който бе окачен отвътре. Погледнах повечето от странният район около мен, и забелязах странна преграда, която ми се струваше, че съществува между враждебния океан и небосвода. От двете страни на подаващата се издатина преобладаваха различни състояния. На ляво от мен, както се бях обърнал към вътрешността, имаше спокойно море и величествени зелени вълни движещи се мирно под ясно светещото

слънце. Нещо в природата и позицията на слънцето ме накара да потръпна от отвращение, но и тогава и сега не мога да кажа защо. Вдясно от мен също беше морето, но то бе синьо, спокойно и вълнуващо се тихо, докато небето над него бе по-тъмно и избелелият бряг по-скоро бял отколкото червеникав.

Обърнах поглед към земята и открих с изненада растителност, която не приличаше на нищо, което бях виждал или чел. Очевидно беше тропична или най-малкото суб-тропична — заключение родено от постоянната горещина на въздуха. Понякога си мислех, че мога да откроя странни прилики с флората по моята родна земя., представяйки си, че добре познатите ми растения и храсти могат да се сдобият с подобни форми поради радикална промяна на климата, но гигантските и вездесъщи палмови дървета бяха очевидно чуждоземни. Къщата, която току що бях напуснал бе много малка, малко по-голяма от колиба, но тя очевидно бе мраморна и архитектурата ѝ бе странна и сложна, включваща странно но привлекателно сливане на западни и източни форми. В ъглите имаше Коринтски колони, но покривът от червени керемиди беше подобен на този на Китайска пагода. От вратата към вътрешността на земята се простираше пътека от необичайно бял пясък, около метър широка и очертана от всяка страна с величествени палми и непознати цъфтящи храсти и растения. Тя лежеше по посока на страната на издатината, където морето бе синьо и брегът бе по-скоро белезникъв. Първоначално беше малко на върха, след това достигнах наклонен връх. Зад мен видях сцената, която бях напуснал, цялата издатина с колибата и черната вода, със зеленото море от една страна и със синьото море от друга, и прокоба неназована и неназовима надвесила се над всичко. Никога повече не я видях и често се чудех... След този последен поглед закрачих напред и разгледах панорамата на вътрешността пред мен.

Пътеката, както бях отбелязал, се извиваше отдясно на брега и продължаваше навътре. Отпреди наляво забелязах удивителна земя включваща хиляди акри земя, покрита с поклащаща се тропическа растителност по-висока от главата ми. Почти на границата на погледа ми имаше гигантско палмово дърво, което изглежда ме очарова и ми махаше. По това време учудването и бягството от заплашващият ме полуостров бяха главно разсеяли страха ми, но като се спрях и паднах изтощен на пътя, копаейки с ръце в топлия, избеляло-златен пясък,

ново и остро чувство за опасност ме завладя. Някакъв ужас в свистящата висока трева сякаш прибавен към този на зловещото пулсиращо море, и аз започнах да викам високо и несвързано:

— Тигър? Тигър? Тигър ли е? Звяр? Звяр? Дали е Звяр това от което ме е страх? — Умът ми се изгуби назад в древна и класическа история за тигри, която бях чел. Постарах се да си припомня автора, но бях затруднен. След това всред моя страх си спомних, че историята бе от Ръдиърд Киплинг; също така не го направи и гротекността от мисленето за него и древният автор ми идва наум. Пожелаях си томът съдържащ тази история и почти бях започнал да се връщам към обречената колиба за да се сдобия с него, когато мое по-добро чувство и изкушението на палмата ме разубедиха.

Не знам дали бих устоял на завръщането, ако не беше очарованието на грамадното палмово дърво. Това впечатление бе сега доминиращо и аз напуснах пътеката, и запълзях надолу по склона на долината въпреки страха ми от тревата и от влечугите, които може би се криеха в нея. Реших да се бия за живота си докрай, срещу всички лудости на морето и земята, въпреки че понякога се страхувах от пораженията, докато подлудяващото свистене на тайнствените треви се присъедини към все още ясното и буботещо пулсиране на отдалечените вълни. Често бих спирал и закривал ушите си с длани за облекчение, но никога не бих заглушил напълно омразният звук. Сякаш след векове се завлякох до махащото палмово дърво и легнах тихо под защитната сянка.

Последваха серия от инциденти, които ме доведоха до противоположните крайности на екстаз и ужас, случаи които с трепет си спомням и не смея да опиша. Не след дълго изпълзях изпод надвесените листа на палмата, тогава от нейните клони падна дете с невиджана красота. Въпреки че бе окъсано и прашно, това същество носеше чертите на сатир или полубог, и изглежда почти разпръскваше сияние в плътната сянка на дървото. То се усмихна и протегна ръка, но преди да се надигна и проговоря чух изтънчена мелодия и пеене. Високи и ниски тонове се смесваха с възвишена и ефирна хармоничност. Слънцето по това време потъваше зад хоризонта и в здрача аз забелязах ореола блещукаща светлина около главата на детето. След това със сребърен глас то се обърна към мен:

— Това е краят. Те дойдоха долу в здрача от звездите. Сега всичко свърши и отвъд Аринурийските реки ние ще живеем блажено в Телое.

Докато детето говореше, забелязах меко сияние идващо през листата на палмовото дърво и изправяйки се поздравих двете фигури, за които узнах че са главните певци сред тези, които бях чул. Бог и богини сигурно бяха, защото такава красота не е смъртна. И те взеха ръцете ми казвайки:

— Ела, дете, ти чу гласовете и всичко е наред. В Телое отвъд млечния път и Аринурийските реки има градове от кехлибар и бял ахат. И над техните куполи от многобройни фасети блещукат образите на странни и красиви звезди. Под мостовете от слонова кост на Телое текат реки от течено злато носещи красиви лодки за екскурзии, предназначени за цъфтящият Цитарион на Седемте Слънца. И в Телое и Цитарион обитават само младост, красота, и удоволствия нечути, смях, пеене, и лютня. Само боговете обитават Телое на златните реки, но сред тях живеят и ти.

Докато слушах, омаян, внезапно осъзнах промяна в обкръжението ми. Палмовото дърво, засенчващо напоследък изтощеното ми тяло, бе сега на разстояние и значително под мен. Аз очевидно плавах в атмосферата, придружен не само от странното дете и сияещата двойка, но и от постоянно увеличаваща се тълпа от полу-блестящи, с лозови корони младежи и девиси с развята от вятъра коса и изпълнени от радост изражения. Ние бавно се издигахме заедно, сякаш носени от благоуханен бриз, който духаше не от земята, а от златния небосвод, и детето прошепна в ухото ми, че трябва да гледам винаги напред към пътеките от светлина и никога назад към сферата, която току що бях напуснал. Младежите и девойките сега пееха сладки хорони песнопения в съчетание с лютни и аз се почувствах обграден от мир и щастие по-дълбоки от всичко, което съм си представял в живота, когато натрапването на един единствен звук промени съдбата ми и разби душата ми. През възхитителните мелодии на певците и музикантите, сякаш в присмиващо се, демонично съзвучие пулсира от водовъртежите под отвратителното, омразното биене на този потаен океан. Докато тези черни вълни биеха своето съобщение в ушите ми аз забравих думите на детето и погледнах зад мен, надолу към обречената сцена, от която си мислех, че съм избягал.

Долу през етера видях прокълнатата земя бавно да се върти, завинаги да се върти, с ядосани и вилнеещи морета разяждайки с диво опустошение бреговете и хвърляйки пяна срещу клатушкащите се кули на изоставените градове. И под призрачната луна там блещукаха гледки, които никога не ще мога да опиша, гледки които никога не ще мога да забравя. Пустини от пръст подобна на леш и джунгли от руини и упадък, където някога се простираха гъсто населените равнини и села на моята родна земя, и водовъртежи от кипящ океан, където някога се издигаха могъщите храмове на моите пра-отци. Като могила, северният полюс димеше — тресавище от зловонни растения и смърдящи мъгли, съскащи преди ожесточената атака на вечно издигащите се вълни накъдрени и възбудени от тръпнещата бездна. След това раздиращ гръм разтърси нощта и през пустинята на пустините се появи димяща пукнатина. Все още черният океан се пенеше и се разяждаше, поглъщайки пустинята от всяка страна, докато пустинята в центъра се разширяваше и разширяваше.

Не остана никаква земя освен пустинята, а гневния океан все още ядеше и ядеше. Всичко изведнъж, дори и бурното море сякаш изпитваше страх от нещо, страх от тъмните богове на долната земя, които са по-величествени от злия бог на водата, но дори и да беше такъв той не можеше да се върне назад. И пустинята бе страдала твърде много от тези кошмарни вълни за да им помогне сега. Така че океанът изяде останалата земя и се изля в димящата пропаст, изоставяйки всичко, което някога бе завоювал. Той потече отново от току що-наводнените земи разкривайки смърт и разложение. И от своето древно и незапомнено легло той закапа отблъскващо, разкривайки затъмнени тайни от годините, когато времето бе младо и боговете неродени. Над вълните се издигнаха буренясали, запомнени здания. Луната покри с бледи лилии от светлина мъртвия Лондон и Париж се надигаше от своя влажен гроб, за да бъде осветен със звезден прах. След това се издигнаха сгради и монолити, които бяха буренясали но незапомнени. Отвратителни здания и монолити от земи, за които хората никога не са знаели, че са земи.

Нямаше вече никакво пулсиране, само неземното бучене и съскане на водите падащи в пропастта. Димът от тази пропаст се превърна в пара и почти скри света, докато той израстваше все по-плътен и по-плътен. Той изсуши лицето и ръцете ми, и когато

погледнах да видя как това е засегнало моите спътници открих, че те всички бяха изчезнали. Тогава внезапно то свърши и аз не узнах повече докато се събудих върху болнично легло. Докато облакът от пара от адската пропаст най-накрая скри изцяло гледката, целият небосвод изкрещя във внезапна агония на луди тътени, които разтърсиха вибрацията етер. Това се случи в един делириумен проблясък и взрив. Един ослепяващ, оглушаващ холокост от огън, дим и грохот, който разтвори бледата луна, докато то напредваше навън към празнотата.

И когато димът се разпръсна, и аз потърсих с поглед земята, видях на фона на студени, комични звезди само умиращото слънце и бледите печални планети търсещи своята сестра.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.